

Štvrtok 7. júla 2016

P8_TA(2016)0314

Situácia osôb s albinizmom v Afrike, najmä v Malawi

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2016 o situácii osôb s albinizmom v Afrike, najmä v Malawi (2016/2807(RSP))

(2018/C 101/10)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. septembra 2008 o vraždách albínov v Tanzánii ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na správu z 18. januára 2016, ktorú vypracovala nezávislá expertka OSN na užívanie ľudských práv osobami s albinizmom,
  - so zreteľom na tlačovú správu EÚ z 13. júna 2015 o Medzinárodnom dni osvety o albinizme,
  - so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN 69/170 z 18. decembra 2014 o Medzinárodnom dni osvety o albinizme,
  - so zreteľom na rezolúciu Africkej komisie pre ľudské práva a práva národov č. 263 z 5. novembra 2013 o predchádzaní násilíu a diskriminácii osôb s albinizmom,
  - so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva 23/13 z 13. júna 2013 o útokoch a diskriminácii osôb s albinizmom,
  - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z 10. decembra 1948,
  - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
  - so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa,
  - so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím,
  - so zreteľom na Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie,
  - so zreteľom na deklaráciu OSN o právach osôb patriacich k národnostným, etnickým, náboženským alebo jazykovým menšinám z 18. decembra 1992,
  - so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
  - so zreteľom na dohodu o partnerstve z Cotonou,
  - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže albinizmus je vrodená porucha, ktorá postihuje jedného z 20 000 ľudí na celom svete; keďže táto miera je oveľa vyššia v krajinách subsaharskej Afriky, pričom Tanzánia, Malawi a Burundi majú jedny z najvyšších koncentrácií osôb s albinizmom (ďalej len „OSA“);
- B. keďže OSA čelia niektorým z najväznejších foriem prenasledovania a porušovania ľudských práv od rozšírenej spoločenskej diskriminácie cez verbálne útoky a vylúčenie z verejných služieb po vraždenie, únosy, znásilňovanie a mrzačenie; keďže pozorovatelia dodržiavania ľudských práv zaznamenali iba v roku 2015 v 25 afrických krajinách 448 útokov proti albínom; keďže je vysoko pravdepodobné, že tieto čísla sú podhodnotené, pretože orgány systematicky nemonitorujú a nevedú záznamy o takýchto zločinoch, alebo nemajú dostatočnú kapacitu na dôkladné

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 295 E, 4.12.2009, s. 94.

Štvrtok 7. júla 2016

vyšetovanie;

- C. keďže najväčšou hrozbou pre osoby s albinizmom v Afrike sú všadeprítomné predsudky a nesprávne presvedčenie o ich poruche vrátane mýtu, že OSA majú zázračné schopnosti, čo vedie k ich pravidelnému vraždeniu zločineckými bandami a obchodníkmi s časťami ich tiel, o ktorých sa verí, že prinášajú šťastie, zdravie a majetok; keďže vo viacerých krajinách boli hroby OSA otvorené a časti tiel a kosti ukradnuté;
- D. keďže v Malawi, kde podľa odhadov žije 10 000 osôb s albinizmom, polícia od novembra 2014 zaznamenala 69 útokov, z toho 18 vražd; keďže v apríli 2016 boli štyri osoby zavraždené vrátane dvojročného bábätka, čo orgány viedlo k tomu, že OSA vyhlásili za „ohrozený druh“;
- E. keďže prezident Malawi Peter Mutharika verejne odsúdil nedávnu sériu útokov;
- F. keďže okrem Malawi boli útoky proti OSA hlásené v niekoľkých ďalších krajinách východnej Afriky, najmä v Tanzánii, Burundi, Keni a Mozambiku;
- G. keďže ženy a deti s albinizmom sú obzvlášť ohrozené sociálnym vylúčením; keďže ženy albínky sú často terčom sexuálneho násillia, pretože sa verí, že pohlavným stykom so ženou s albinizmom je možné vyliečiť HIV/AIDS, a keďže ženy, ktoré porodili deti s albinizmom, sú v práci odmietané a diskriminované; keďže deti predstavujú veľkú časť obetí rituálnych útokov a sú vystavené vysokému riziku opustenia; keďže strach z útokov vyústil do stavu, že školopovinné deti si nemôžu užívať právo na vzdelanie;
- H. keďže tanzánijská vláda začala s rznymi a konkrétnymi opatreniami zameranými na boj proti praktizovaniu čarodijnictva v krajine vrátane zrušenia osvedčení na liečenie pre ľudových liečiteľov a početných prípadov zatýkania šamanov; keďže tanzánijský prezident vymenoval v roku 2008 prvého poslanca parlamentu s albinizmom a v decembri 2015 prvého albína za štátneho tajomníka ministerstva;
- I. keďže napriek vzrastajúcemu medzinárodnému zviditeľňovaniu a prijatiu nových právnych predpisov v dotknutých krajinách ostávajú trestné stíhania a odsudzujúce rozsudky veľmi zriedkavé a v mnohých afrických krajinách naďalej dochádza k úplne beztrestnému páchaniu zločinov a mučeniu;
- J. keďže 1. marca 2016 v južnom Malawi rozhnevaný dav zlynčoval a zapálil sedem údajných „lovcov albínov“; keďže generálny inšpektor polície Malawi prikázal svojim dôstojníkom zastrelíť každého, koho prichytia pri únose OSA;
- K. keďže diskriminácia, obťažovanie a stigmatizácia OSA spôsobila, že stovky ľudí museli utiecť a hľadať útočisko v dočasných útulkoch; keďže táto situácia spôsobila OSA väčšiu nestálosť a neistotu, obmedzenie prístupu k základným službám, ako sú zdravotná starostlivosť a vzdelávanie, pracovným príležitostiam, ako aj obmedzenie ich zapojenia do spoločnosti;
- L. keďže táto diskriminácia môže viesť k celoživotnej traume a psychosociálnym problémom a spôsobuje veľké obavy a strach v komunite albínov; keďže OSA majú obyčajne viac problémov pri prístupe k primeranej zdravotnej starostlivosti vrátane preventívnych liekov proti rakovine kože;
- M. keďže v marci 2015 OSN vymenovala svoju prvú nezávislú expertku na ľudské práva osôb s albinizmom a 13. jún oficiálne vyhlásila za Medzinárodný deň osvetly o albinizme;
- N. keďže v júni 2016 OSN financovala usporiadanie vôbec prvého regionálneho fóra pre opatrenia v oblasti albinizmu v Afrike, na ktorom sa stanovil plán osobitných, jednoduchých a účinných opatrení na boj proti porušovaniu ľudských práv OSA;

Štvrtok 7. júla 2016

- O. keďže EÚ realizuje verejné podporné kampane s cieľom zvýšiť povedomie o tejto veci a podporuje zapojenie organizácií občianskej spoločnosti a snahy miestnych orgánov o budovanie kapacít v boji proti vraždeniu OSA;
1. pripomína, že osoby so albinizmom majú právo na život ako ktokoľvek iný, a to bez akéhokoľvek strachu, ako sa uvádza v článkoch 2 a 3 Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948;
  2. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pokračujúcou a rozšírenou diskrimináciou a prenasledovaním, ktorým čelia osoby s albinizmom v Afrike, najmä v nadväznosti na nedávny nárast násilia v Malawi; dôrazne odsudzuje všetky vraždy, únosy, mrzačenie a iné formy neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, ktorým čelia OSA a vyjadruje úprimnú sústrasť a solidaritu s rodinami obetí; odsudzuje tiež každé špekulatívne obchodovanie s časťami ľudských tiel OSA;
  3. vyjadruje poľutovanie nad mlčaním a nečinnosťou, ktoré tieto udalosti sprevádzajú; pripomína, že prvoradou zodpovednosťou štátu je chrániť svojich občanov vrátane zraniteľných skupín, a nalieha na vládu Malawi a orgány všetkých dotknutých krajín, aby prijali všetky potrebné opatrenia na odstránenie všetkých foriem násilia a diskriminácie voči OSA a chránili ich dôstojnosť, ľudské práva a blahobyť, ako aj ich rodinných príslušníkov;
  4. naliehavo žiada orgány Malawi, aby skoncovali s beztrestnosťou a naliehavo sa usilovali o medzinárodnú podporu pri vedení nestranných a účinných vyšetrovaní všetkých zaznamenaných útokov proti OSA s cieľom postaviť zodpovedné osoby pred súd a vyvodiť voči nim zodpovednosť;
  5. víta vyhlásenie prezidenta Muthariku, v ktorom odsúdil útoky a vyzval bezpečnostné orgány, aby zaručili OSA maximálnu ochranu; varuje však pre akýmkoľvek vyhrotením a pripomína, že podnecovanie k nenávisti a násiliu nemôže byť odpoveďou na súčasnú diskrimináciu OSA; odsudzuje najmä všetky pokusy o prevzatie spravodlivosti do vlastných rúk;
  6. vyzýva vládu Malawi, aby sa účinnejšie postarala o lekárske, psychologické a sociálne potreby OSA zaručením ich rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti a vzdelávaniu v rámci politiky začleňovania;
  7. víta národný plán reakcie Malawi z marca 2015, ktorého cieľom je zvýšiť povedomie, vnútornú bezpečnosť, zlepšiť monitorovanie ľudských práv, výkon spravodlivosti a právnych predpisov, ako aj posilniť postavenie osôb s albinizmom; vyzýva vládu Malawi, aby presadzovala päťbodový akčný plán a žiada, aby sa na tento projekt vyčlenilo viac prostriedkov;
  8. víta úsilie tanzánijskej vlády bojovať proti diskriminácii OSA a jej rozhodnutie postaviť šamanov mimo zákon v snahe zastaviť vraždenie OSA, pričom priznáva, že príliš málo prípadov skončilo pre súdom; vyzýva vládu Malawi, aby podobne zmenila súčasné zákony tak, aby zohľadňovali závažnosť zločinov proti OSA;
  9. domnieva sa, že je potrebné vynaložiť viac úsilia na riešenie hlavných príčin takejto diskriminácie a násilia, a to prostredníctvom kampaní na zvyšovanie povedomia verejnosti; zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych orgánov a organizácií občianskej spoločnosti pri podpore práv OSA, informovaní a vzdelávaní obyvateľstva a trieštení mýtov a predsudkov o albinizme;
  10. je znepokojený osobitnými výzvami, ktorým čelia ženy a deti s albinizmom, kvôli ktorým sú viac ohrozené chudobou, neistotou a izoláciou; trvá na tom, že všetky obeť by mali mať prístup k primeranej zdravotnej a psychologickkej starostlivosti a že by sa mali zaviesť adekvátne politiky s cieľom uľahčiť ich opätovné začlenenie do vlastných komunití;
  11. vyzýva orgány príslušných krajín, aby sa, v spolupráci s medzinárodnými a regionálnymi partnermi, zaviazali prijať všetky potrebné opatrenia na zabránenie a boj proti nelegálnemu obchodu s časťami tiel albínov, aby opätovne preskúmali prípady podozrení z vykrádania hrobov, sledovali a identifikovali zdroje dopytu po takýchto častiach tiel a postavili „lovcov albínov“ pre súd;

Štvrtok 7. júla 2016

12. domnieva sa, že prokurátori, vyšetrovatelia a policajné jednotky by mali dostať špeciálnu odbornú prípravu zameranú na poskytovanie vedomostí, ktoré budú potrebovať pri riešení prípadov týkajúcich sa OSA;
  13. zdôrazňuje, že všeobecný nedostatok vedomostí a zdravotných informácií o albinizme zvyčajne zhoršuje zdravotný stav OSA; zdôrazňuje potrebu zabezpečenia ich prístupu k zdravotnej starostlivosti, najmä vo vidieckych a v odľahlých oblastiach; domnieva sa, že zdravotnícki pracovníci by mali byť vyškolení k citlivosti v prístupe k albinizmu;
  14. požaduje, aby sa zlepšila odborná príprava učiteľov a školskej správy v oblasti albinizmu a aby orgány Malawi uľahčovali prístup OSA k vzdelaniu a jeho užívaniu;
  15. víta zriadenie funkcie nezávislého experta pre užívanie ľudských práv osobami s albinizmom Radou OSN pre ľudské práva v roku 2015 a následné uskutočnenie vôbec prvého regionálneho fóra pre opatrenia v oblasti albinizmu v Afrike v meste Dar El Salaam, ktoré sa konalo od 17. do 19. júna 2016;
  16. žiada EÚ a jej členské štáty, aby naďalej spolupracovali s dotknutými krajinami s cieľom účinne podporovať ich úsilie o formulovanie politík, ktoré riešia osobitné potreby a práva albínov, a to na základe nediskriminácie a sociálneho začleňovania, poskytovaním potrebnej finančnej a technickej pomoci;
  17. nabáda všetky dotknuté štáty, aby si vymieňali najlepšie postupy pri ochrane a podpore práv osôb s albinizmom;
  18. žiada EÚ, aby pozorne monitorovala situáciu v oblasti ľudských práv OSA v Afrike, najmä prostredníctvom pravidelného podávania správ a následnej práce svojich delegácií, a naďalej podporovala výrazné zlepšenie ich ochrany a sociálnej integrácie;
  19. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom Malawi a Tanzánie, Africkej únii a generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov.
-